

Principy

pro přípravu návrhu výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2014 s výhledem na léta 2015 a 2016

Výdaje státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2013 s výhledem na léta 2014 a 2015 - současný stav:

Materiál „*Návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2013 s výhledem na léta 2014 a 2015*“, zpracovaný a schválený Radou pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“) na jejím 273. zasedání dne 25. května 2012, byl předložen vládě a schválen usnesením vlády ze dne 26. června 2012 č. 458.

Celkové výdaje byly schváleny na rok 2013 ve výši 25 917 774 tis. Kč a pro jednotlivé roky střednědobého výhledu (2014 a 2015) rovněž ve výši 25 917 774 tis. Kč.

Při projednávání připomínek k návrhu zákona o státním rozpočtu ČR byla Ministerstvem financí uplatněna připomínka týkající se rozpočtu Akademie věd ČR. Rozpočet Akademie věd ČR na r. 2013 byl ve vládním návrhu navýšen v institucionálních výdajích o 200 mil. Kč, tím se v tomto návrhu **zvýšily i celkové výdaje na výzkum, experimentální vývoj a inovace (dále jen VaVaI) na r. 2013 z původně schválené částky 25 917 774 tis. Kč na celkovou částku 26 117 774 tis. Kč.**

Na mimořádné schůzi vlády dne 5. listopadu 2012 byl Ministerstvem financí předložen nový „úsporný“ návrh státního rozpočtu „*Opatření k vypracování nového návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2013, nových střednědobých výdajových rámců na léta 2014 a 2015 a nového střednědobého výhledu na léta 2014 a 2015*“, ve kterém **bylo mimo jiné navrženo i snížení výdajů na VaVaI, a to celkem o 2,7 mld. Kč v roce 2013 a 2,5 mld. Kč v roce 2014 i v roce 2015.** (Tento návrh byl posléze z jednání vlády stažen a vláda se rozhodla vrátit k původně navržené výši celkových výdajů.)

Příprava návrhu výdajů státního rozpočtu na rok 2014 s výhledem na léta 2015 a 2016

Rada se přípravou návrhu výdajů státního rozpočtu na rok 2014 s výhledem na léta 2015 a 2016 (dále jen „SR VaVaI 2014 - 2016“) opakovaně zabývala v rámci několika pracovních jednání a na svém mimořádném zasedání dne 31. srpna 2012 (v bodu A4 - „*Podklad pro diskusi o státním rozpočtu na VaVaI na rok 2014 s výhledem na léta 2015 a 2016*“).

Na svém 275. zasedání dne 27. září 2012 Rada k bodu A3 - „*Podklad pro diskusi k přípravě SR VaVaI na rok 2014 s výhledem na léta 2015 a 2016*“ uložila pracovní skupině pro rozpočet zpracovat návrh *Principů výdajů státního rozpočtu na VaVaI na rok 2014 s výhledem na roky 2015 a 2016* a připravit podklad pro zadání auditu nároků na SR VaVaI vyplývajících ze současného stavu řízení projektů z operačních programů včetně doporučení pro nadcházející programové období. Zároveň vzala na vědomí výsledky diskuse z pracovního setkání členů Rady k financování VaVaI. Závěrem této diskuse bylo, že pracovní skupina Rady bude pracovat ve dvou liniích, a to na zpracování Principů přípravy návrhu výdajů státního rozpočtu na VaVaI na rok 2014 s výhledem na roky 2015 a 2016, jejichž návrh připraví sama, a na auditu nároků na SR VaVaI vyplývajících ze současného

stavu řízení projektů z operačních programů, kde připraví podklady pro vlastní zadání auditu v rámci veřejné zakázky. Konkrétní výstupy pak mohou být konzultovány s nezávislými ekonomickými experty.

Na 276. zasedání Rady dne 26. října 2012 byl předložen v bodě A1 „*Návrh zásad pro Principy SR VaVaI*“, a to a) „*Podklad pro zadání Auditů výdajů SR VaVaI*“ a b) „*Zásady pro Principy SR VaVaI 2014 – 2016*“, který Rada vzala na vědomí.

Předpokládaný časový postup přípravy SR VaVaI 2014 - 2016

Podle dosud uplatňovaného standardního harmonogramu má další postup přípravy SR VaVaI 2014 - 2016 pět hlavních etap:

1. Předání Směrnice Rady pro přípravu návrhu SR VaVaI 2014 - 2016 poskytovatelům (v průběhu prosince 2012)
2. Předání prvního návrhu Rady na celkové výdaje a na výdaje na rozvoj výzkumných organizací podle § 5a odst. 2 zákona poskytovatelům (v průběhu ledna 2013)
3. Předání návrhů výdajů od příslušných poskytovatelů Radě (v průběhu února 2013)
4. Projednání návrhu výdajů – Rada s příslušnými poskytovateli (v průběhu března 2013)
5. Předložení Radou zpracovaného a schváleného konečného návrhu výdajů na VaVaI na rok 2014 - 2016 vládě (do 30. května 2013).

Předkládaný materiál „Principy pro přípravu návrhu výdajů státního rozpočtu na VaVaI na rok 2014 s výhledem na léta 2015 a 2016“ bude po jeho schválení Radou zakomponován do návrhu Směrnice pro přípravu návrhu SR VaVaI 2014 - 2016, která bude projednána na 278. (prosincovém) zasedání Rady. Směrnice je závazný dokument k přípravě rozpočtu, který určuje rozsah návrhů předkládaných jednotlivými poskytovateli, způsob jejich předávání a postup při přípravě návrhu výdajů daný obecně závaznými předpisy a usneseními a prohlášeními vlády.

V lednu 2013 bude Radou rozeslán první návrh rozpočtu všem poskytovatelům podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací se žádostí o zaslání jejich návrhů pro další zpracování a následné projednání v rámci dohodovacího řízení se zástupci příslušných rozpočtových kapitol.

Principy SR VaVaI 2014 - 2020

V předcházejících letech (do roku 2012) byly principy pro přípravu SR VaVaI zpravidla formulovány jako (relativně malý) soubor zdůvodněných odchylek v jednotlivých kapitolách (resp. položkách) SR VaVaI od střednědobého výhledu na daný rok.

Příprava návrhu Principů SR VaVaI 2014 - 2016 se od této praxe výrazně liší mj. v tom, že je pro dané období nutné vzít úvahu rizika a příležitosti související s udržitelností projektů z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (dále jen „OP VaVpI“) na léta 2007 - 2013 a s předpokládaným zahájením nových projektů z Operačních programů na léta 2014 - 2020.

Při přípravě návrhu rozpočtu je nutné rovněž (dle možností státního rozpočtu) vzít v úvahu závěry a doporučení „Mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a implementace jeho výsledků do strategických dokumentů“ (dále jen „Mezinárodní audit“) provedeného mezinárodním konsorciem vedeným společností Technopolis, které se týkají mj. stabilizace financování vědy, profesionalizovaného hodnocení výzkumných organizací, strategického rozhodování s cílem dosažení kvality v dlouhodobé perspektivě, inovačně orientovaných aktivit i podpory spolupráce veřejného výzkumného sektoru a sektoru podnikatelského.

1. Principy SR VaVaI 2014 - 2016 vycházejí ze skutečností a zásad, které byly dohodnuty v rámci dosavadních pracovních jednání a zasedání Rady. Základní výdajový rámec státního rozpočtu na VaVaI na jednotlivé roky 2014 - 2016 se předpokládá ve výši cca 26 mld. Kč. Považuje se za účelné zpracovat i „optimistickou variantu“ s vyšším objemem celkových výdajů SR na VaVaI a zároveň vzít v úvahu předpokládané výdaje na nový operační program pro oblast VaVaI v návaznosti na princip adicionality. Rada může zároveň zvážit možnost použití „sankcí“ (*§ 14 odst. 5 zákona č. 130/2002 Sb. umožňuje Radě při přípravě návrhu rozpočtu na VaVaI snížit podporu na rozvoj VO, pokud výsledky dodané do IS VaVaI - RIV těmito VO obsahují prokazatelně nepravdivé údaje dle § 12 odst. 1 zákona*).
2. SR VaVaI 2014 - 2016 by měl zejména podpořit výkonnost a kvalitu výzkumu a vývoje v ČR a podpořit posílení konkurenceschopnosti ekonomiky ČR.
3. Návrh výdajů státního rozpočtu na VaVaI na rok 2014 by měl splňovat tyto hlavní cíle:
  - a. Dodržet požadavek Evropské komise připravit víceletý plán rozpočtu v souladu s národními a evropskými prioritami výzkumu jako podmínku pro využití kohezních fondů;
  - b. Vycházet ze schválených výdajů státního rozpočtu na roky 2013 - 2015, tj. 26 117 774 tis. Kč na rok 2013 a 25 917 774 tis. Kč na rok 2014 i na rok 2015; popřípadě v „optimistické variantě“ jasně zdůvodnit potřebu zvýšení celkových výdajů SR na VaVaI;
  - c. Stabilizovat výzkumné organizace: Bude postupováno podobně jako při přípravě rozpočtu na rok 2013, tj. institucionální výdaje na dlouhodobý rozvoj výzkumných organizací (dále jen „RVO“) budou navrženy v poměru 80:20¹ (var. 1), tj. 80 % podle střednědobého výhledu schváleného pro rok 2014 (dále jen „SDV“) a 20 % podle Hodnocení 2012 nebo v poměru 70:30² (var. 2), tj. 70 % podle SDV schváleného pro rok 2014 a 30 % podle Hodnocení 2012; bude přihlédnuto k hodnotám víceletých průměrů institucionálního financování výzkumných organizací;
  - d. Dodržet pravidla pro posuzování výzkumných organizací, kde minimální hranice pro získání podpory je 1 500 bodů. (usnesení Rady z 276 zasedání Rady dne 26. 10. 2012 k bodu A1) (*„Principy Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů 2013“*);
  - e. Podpořit udržitelnost stávajících projektů prioritní osy 1 a 2 OP VaVpI (přičemž tyto výdaje na nové infrastruktury mohou v nejvyšších odhadech v letech 2016 - 2019 dosahovat výše až 3 mld. Kč ročně); podle možností k tomu využít v co nejvyšší míře prostředků ze strukturálních fondů pro období 2014-2020 (viz *Příloha č. 4 – zdroj MŠMT*);
  - f. Zohlednit stávající i nové aktivity navazující na schválené Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací;
  - g. Zajistit přiměřené kofinancování stávajících i budoucích projektů operačních programů zaměřených na VaVaI (při odhadovaných výdajích ve výši 70 mld. Kč vynaložených z prostředků EU v programovacím období 2014 - 2020 a při míře kofinancování 15 % (v případě Prahy - dle výsledků jednání - až 50 %) se jedná o částku odhadem 1,5-2,0 mld. Kč ročně ze SR VaVaI 2014-2016;

¹ Vzorec pro výpočet: $RVO_{20} \cdot H_{12} = RVO_{20H12}$

² Vzorec pro výpočet: $RVO_{30} \cdot H_{12} = RVO_{30H12}$

S cílem dosáhnout co nejvyššího stupně synergie bude návrh SR VaVaI 2014 - 2016 připravován v koordinaci s přípravou operačního programu 2014 - 2020 zaměřeného na VaVaI (přínejmenším pokud jde o obnovu infrastruktury VaVaI v Praze). Teoreticky jsou možnosti struktury a využití nového operačního programu do značné míry otevřené. Problémem je, že Rada se procesu přípravy operačního programu 2014 - 2020 účastní de facto zprostředkovaně a konkrétní údaje budou známy až v pokročilejším stadiu přípravy návrhu výdajů SR VaVaI 2014 - 2016.

Obdobný časový problém je rovněž spojen s případným využitím výsledků připravovaného nezávislého Auditů výdajů státního rozpočtu na VaVaI.

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Přehled účelových závazků na léta 2013 – 2016 (výpis CEP k 10. 11. 2012)

Příloha č. 2: Předpokládané závazky na léta 2013 – 2016 (výpis VES k 10. 11. 2012)

Příloha č. 3: Tabulka celkových výdajů na VaVaI podle kapitol ve schváleném střednědobém výhledu (usnesení č. 457 ze dne 26. 6. 2012 ke státnímu rozpočtu ČR na rok 2013)

Příloha č. 4: Tabulka výdajů v rámci PO1 a PO2 VaVpI (zdroj MŠMT)